

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ

Бр. 21-326
26.04 2021 год.
ПРИШТИНА

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

КОСОВСКА МИТРОВИЦА

Република Србија
Аутономна покрајина Косово и Метохија
УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

10-20
Бр. 26.04 2021 г.
ПРИШТИНА - КОСОВСКА МИТРОВИЦА

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ

Одлуком Наставно-научног већа Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, број 1156/20 од 16. 10. 2020. године, а на предлог Комисије за мастер и докторске студије, формирана је Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације под насловом „**ПРИМЕНА КОНЦЕПТА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА У НОВОЈ ЕКОНОМИЈИ СА ОСВРТОМ НА ТРГОВИНСКА ПРЕДУЗЕЋА У РАСИНСКОМ ОКРУГУ**“ кандидата Маје Сталетовић, у следећем саставу:

1. Проф. др Радмила Мицић, ванредни професор Економског факултета Универзитета у Приштини, Косовска Митровица – председник
2. Проф. др Љиљана Арсић, редовни професор Економског факултета Универзитета у Приштини, Косовска Митровица – члан
3. Др Тамара Рађеновић, доцент Факултета заштите на раду Универзитета у Нишу - члан

Кандидат Маја Сталетовић је поднела комплетну документацију за пријаву теме докторске дисертације на начин и у форми прописаној Правилником о докторским студијама (члан 31. и 32.) Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Кандидат је приступио одбрани предлога теме докторске дисертације 04. 11. 2020. године. Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације је констатовала да кандидат није одбранио предложену тему докторске дисертације. На основу члана 35. став 6. Правилника о докторским студијама, Комисија је кандидату дала рок од три месеца да коригује пријављену тему и приступи

поновној одбрани предлога теме докторске дисертације. Дана 01. 04. 2021. године кандидат је поднео нову пријаву у складу са препорукама Комисије са претходне одбране.

Увидом у поднету документацију и анализом исте, а након успешне одбране пријављене теме 08. 04. 2021. године, Комисија подноси ННВ-у следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Име, име родитеља, презиме: Маја (Весна) Сталетовић
Датум и место рођења: 13. 02. 1992. године, Гњилане, Србија
Адреса и место пребивалишта: Рашка бр. 5, Крушевац

1. 1. ОБРАЗОВАЊЕ:

Кандидат Маја Сталетовић је завршила Основну школу „Младен Марковић“ у Витини са одличним успехом, као носилац Вукове дипломе. Средњу Економско-трговачку школу у Врбовцу, смер економски техничар за компјутерско конструисање, је завршила са одличним успехом, као ђак генерације и добитник награде породице Карађорђевић.

ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ:

Година уписа: 2010	Година завршетка: 2014	Просечна оцена током студирања: 9,36
Универзитет: Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици		
Факултет: Економски факултет		
Студијски програм: Пословна економија		
Академско звање: Дипломирани економиста		

МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ:

Година уписа: 2014	Година завршетка: 2016	Просечна оцена током студирања: 10,00
Универзитет: Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици		
Факултет: Економски факултет		
Студијски програм: Пословна економија		
Академско звање: Дипломирани мастер економиста		

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ:

Година уписа: 2016	Просечна оцена током студирања: 9,83
Универзитет: Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици	
Факултет: Економски факултет	
Студијски програм: Пословна економија	
Број до сада остварених ЕСПБ бодова: 100	

1. 2. ЗАПОСЛЕЊЕ:

Од децембра 2019. године ради на Високој пословној школи струковних студија „Проф. др Радомир Бојковић“ у Крушевцу, као асистент на реализацији вежби из предмета: Основе менаџмента, Основе финансијског менаџмента и Индустриски менаџмент. Кандидат је члан тима Школе који ради на акредитацији студијског програма мастер струковних студија и реакредитацији студијског програма Основних струковних студија-студије на даљину. Члан је организационог одбора Четврте националне научно-стручне конференције "Трендови у пословању 2020" у организацији Високе пословне школе струковних студија "Проф. др Радомир Бојковић" у Крушевцу. Ангажована је и као ментор на изради завршних Пројектних радова.

1. 3. ВЕШТИНЕ:

а) Страни језици:

- Енглески језик: говори, чита, пише
- Руски језик: основна комуникација

б) Коришћење рачунара: напредни ниво

в) Возачка дозвола „Б“ категорије

2. БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. **Дајић, М.**, Којић, Н., Дајић, М. (2020). Специфичности модерног менаџмента у функцији одрживог развоја. *ECOLOGICA*, 27(99), стр. 519-524, http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2020/10/SADRZAJ-EC-Broj-99_A.pdf **M51**
2. **Дајић, М.** (2019). Утицај еколошке димензије друштвено одговорног пословања на имиџ предузећа. *ECOLOGICA*, 26(94), стр. 265-270, <http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2019/09/ECOLOGICA-Broj-94-Sadrzaj.pdf> **M51**
3. **Сталетовић, М.**, Којић, Н., Милачић, С., Дајић, М. (2021). Важност управљања људским ресурсима на примеру трговинских предузећа у Крушевцу. *Одитор*, 2/2021, (достављена потврда о прихватању рада) **M51**
4. **Дајић, М.**, Којић, Н. (2018). Фактори који детерминишу привредни раст. *Економски погледи*, 20(1), стр. 41-60, <http://www.ekonomskipogledi.pr.ac.rs/Ekonomski%20pogledi/1-2018%20PDF/EP1-2018.pdf> **M52**
5. **Дајић, М.** (2017). Улога и значај иновација у развоју привреде Србије. *Економски сигнали*, 12(1), стр. 55-64, <http://www.ekonomskisignali.edu.rs/baze/arhiva.php?vid=12&bid=1> **M53**
6. Којић, Н., **Дајић, М.**, Вучковић, Н. (2017). Мерење и унапређење индикатора кључних перформанси у савременој организацији. *Економски сигнали*, 12(2), стр. 1-9, <http://www.ekonomskisignali.edu.rs/baze/arhiva.php?vid=12&bid=2> **M53**
7. Величковић, Ј., Арсић, Ј., **Сталетовић, М.** (2020). Интегрисани систем менаџмента у пекарској индустрији Лесковац. *Трендови у пословању*, 15(1), стр. 44-54, www.trendovi.vserp.edu.rs **M53**
8. Тошовић Стевановић, А., Павловић, В., **Дајић, М.** (2018). Innovation as a determinant of economic growth and competitiveness of countries, *30th International Scientific Conference on Economic and Social Development – Belgrade*, 25-26 Мај 2018, pp. 419-426, <https://www.esd-conference.com/past-conferences> **M33**

9. Бојичић, Р., **Дајић, М.** (2017). Улога образовања у постизању одрживог развоја Србије. *Зборник радова са међународног научног скупа ИОР-ЕДА 2017*, Економски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, стр. 283-298, <http://www.efpr.edu.rs/IOR-EDA2017/IOR-EDA%202017%20zbornik.pdf> **M33**
10. Тодосијевић Лазовић С., Петкович Ђ., Милачић, Љ., **Дајић, М.** (2015). Прогнозирање у функцији планирања и развоја новог производа. *Зборник радова са међународног научног скупа УКСП-ИС 2015*, Економски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, стр. 561-580, <http://www.efpr.edu.rs/UKSP-IS2015/Zbornik%20UKSP-IS.pdf> **M33**
11. **Сталетовић, М.**, Којић, Н., Величковић, Ј. (2020). Квалитетан менаџмент као императив савременог пословања. *Зборник радова четврте националне научно - стручне конференције са међународним учешћем "Трендови у пословању 2020"*, Висока пословна школа струковних студија "Проф. др Радомир Бојковић", Крушевац, стр. 117-126., <http://visokaposlovnaskola.edu.rs/wp-content/uploads/2020/09/Zbornik-radova-TuP-2020cip.pdf> **M63**
12. **Сталетовић М.**, Милачић, С., Којић, Н. (2020). Анализа степена мотивације и задовољства запослених у трговинским објектима на територији града Крушевца. *Зборник радова четврте националне научно - стручне конференције са међународним учешћем "Трендови у пословању 2020"*, Висока пословна школа струковних студија "Проф. др Радомир Бојковић", Крушевац, стр. 151-159, <http://visokaposlovnaskola.edu.rs/wp-content/uploads/2020/09/Zbornik-radova-TuP-2020cip.pdf> **M63**

На основу увида у библиографију кандидата Маје Сталетовић, Комисија констатује да је кандидат објавио:

- три рада из категорије М51,
- један рад из категорије М52,
- три рада из категорије М53,
- три рада из категорије М33,
- два рада из категорије М63.

Сви објављени радови и саопштења на научним скуповима и научно-стручним конференцијама припадају области Економије. Комисија сматра да је кандидат показао научно-стручну усмереност ка области којој припада предложена тема и да поседује све

потребне квалификације које га чине подобним за израду предложене теме докторске дисертације.

3. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Радмила Мицић, ванредни професор Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Библиографија ментора са најмање 5 (пет) јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

1. **Radmila Micić** (2018). Znanje kao faktor održivog razvoja i zaštite životne sredine. *ECOLOGICA*, Naučno - stručno društvo za zaštitu životne sredine „Ecologica“, Beograd, Vol. 25, No 90/2018, str. 468-473, ISSN 0354 -3285, UDC: 502.7, COBISS.SR – ID 80263175, <http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2018/06/SADRŽAJ-ECOLOGICA-BROJ-90-2018.pdf> M51
2. **Radmila Micić** (2018). Kreiranje organizacione kulture u funkciji razvoja otvorenih inovacija. *ECOLOGICA*, Vol. 25, No 92/2018, str. 957-963, Naučno - stručno društvo za zaštitu životne sredine „Ecologica“, Beograd, ISSN 0354 -3285, UDC: 502.7, COBISS.SR – ID 80263175, <http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2018/12/SADRŽAJ-ECOLOGICA-BROJ-92-2018.pdf> M51
3. **Radmila Micić** (2017). Ekološki menadžment u funkciji poslovne etike. *ECOLOGICA*, Vol. 24, No 86/2017, str. 249-254, Naučno - stručno društvo za zaštitu životne sredine „Ecologica“, Beograd, ISSN 0354 -3285, UDC: 502.7, COBISS.SR – ID 80263175, <http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2017/06/SADRŽAJ-ECOLOGICA-BROJ-86-2017.pdf> M51
4. **Radmila Micić** (2017). Inovativnost preduzeća u Republici Srbiji i zaštita životne sredine. *ECOLOGICA*, Vol. 24, No 88/2017, str. 920 – 926, Naučno - stručno društvo za zaštitu Životne sredine „Ecologica“, Beograd, ISSN 0354 -3285, UDC: 502.7, COBISS.SR – ID 80263175, <http://www.ecologica.org.rs/wp-content/uploads/2018/01/SADRŽAJ-ECOLOGICA-BROJ-88-2017.pdf> M51
5. **Radmila Micić**, Tanja Vujović, Miloš Randelović (2016). Društveno odgovorno poslovanje u Srbiji – analiza stanja i preporuke. *ECOLOGICA*, Vol. 23, No 84/2016, str. 707-712, Naučno - stručno društvo za zaštitu životne sredine „Ecologica“, Beograd, ISSN

Комисија сматра да др Радмила Мицић, ванредни професор испуњава услове за ментора предложене теме докторске дисертације за област Пословна економија.

4. ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

4. 1. ОЦЕНА ФОРМУЛАЦИЈЕ НАСЛОВА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат је предложио тему под насловом **„ПРИМЕНА КОНЦЕПТА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА У ТРГОВИНСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ЦИЉУ УНАПРЕЂЕЊА ПОСЛОВНИХ ПЕРФОРМАНСИ“**.

Комисија сматра да је наслов предложене теме јасно формулисан и да указује на суштину и садржај рада. У потпуности је усклађен са предметом, циљевима и постављеним хипотезама будућег истраживања. Тема је актуелна и значајна, те Комисија прихвата предлог теме докторске дисертације под насловом:

**„ПРИМЕНА КОНЦЕПТА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА У ТРГОВИНСКИМ
ПРЕДУЗЕЋИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ЦИЉУ УНАПРЕЂЕЊА
ПОСЛОВНИХ ПЕРФОРМАНСИ“**

4. 2. ПРЕДМЕТ И ЦИЉЕВИ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предмет истраживања ове дисертације је идентификовање улоге и значаја примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији у циљу унапређења њихових пословних перформанси.

Примарни циљ истраживања:

Примарни циљ истраживања се заснива на утврђивању ефективности примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији, идентификовању фактора који ограничавају конзистентну примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији, квантификовању утицаја кључних димензија одрживог развоја на пословне перформансе трговинских предузећа, као и идентификовању смерница за унапређење менаџмента одрживог пословања трговинских предузећа у Републици Србији.

Секундарни циљеви истраживања:

- Критичка анализа примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у свету
- Критичка анализа економске, еколошке и друштвене димензије одрживог развоја трговинских предузећа у Републици Србији
- Анализа специфичности трговинских предузећа у РС у остваривању основних димензија одрживог развоја
- Идентификовање значаја стратешког управљачког приступа одрживом пословању трговинских предузећа у Републици Србији кроз дизајнирање система индикатора перформанси за мерење одрживог развоја трговинских предузећа и извештавања о одрживим активностима кроз Извештаје о одрживости
- Критичка анализа примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС
- Идентификовање фактора који ограничавају примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији.

4. 3. ХИПОТЕЗЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

У складу са дефинисаним насловом, предметом и циљевима истраживања кандидат је дефинисао хипотезе истраживања, и то:

Хипотеза 1: Трговинска предузећа у РС послују у складу са принципима концепта одрживог развоја.

Хипотеза 2: Трговинска предузећа у РС заостају у односу на трговинска предузећа у свету у погледу извештавања о одрживом пословању.

Хипотеза 3: Пословање у складу са основним димензијама одрживог развоја има позитиван утицај на перформансе трговинских предузећа у РС. Да би се извршила верификација *хипотезе 3*, тестираће се следеће помоћне хипотезе:

- *Х3.1:* Примена кључних елемената економске димензије одрживог развоја доводи до већих финансијских перформанси трговинских предузећа.
- *Х3.2:* Примена кључних елемената еколошке димензије одрживог развоја доводи до већих финансијских перформанси трговинских предузећа.

- X3.3: Примена кључних елемената друштвене димензије одрживог развоја доводи до већих финансијских перформанси трговинских предузећа.

Хипотеза 4: Пракса примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији је хетерогена.

Хипотеза 5: Више фактора ограничава примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС. Да би се извршила верификација *хипотезе 5*, тестираће се следеће помоћне хипотезе:

- X5.1: Мали буџет финансијских средстава ограничава примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС.
- X5.2: Недовољно развијена свест менаџера о значају примене концепта одрживог развоја ограничава примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС.
- X5.3: Недовољно знање менаџера о димензијама одрживог развоја ограничава примену концепта одрживог развоја у РС.
- X5.4: Величина и врста предузећа ограничава примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС.
- X5.5: Неадекватна подршка државе кроз субвенције ограничава примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС.
- X5.6: Неадекватна заинтересованост интересних група ограничава примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС.
- X5.7: Незаступљеност индикатора за мерење перформанси одрживог развоја ограничава примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС.

4. 4. МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

При изради докторске дисертације користиће се неколико научних метода. Да би се утврдила улога и значај примене концепта одрживог развоја у предузећима, примениће се аналитички метод. Дескриптивна метода биће примењена како би се описали кључни елементи основних димензија одрживог развоја у трговинским предузећима, са намером конструисања теоријског оквира дисертације.

Приликом анализе резултата емпиријског истраживања биће коришћене методе мултиваријационе анализе. Регресиона анализа биће примењена како би се испитао утицај димензија одрживог развоја на финансијске перформансе предузећа, док ће се

корелационом анализом испитати постојање и јачина везе између димензија одрживог развоја и финансијских перформанси предузећа. Тестови разлике биће коришћени како би се испитала хетерогеност примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији, док ће утицај ограничавајућих фактора који делују из спољашње средине или унутар самог предузећа на примену концепата одрживог развоја бити утврђен кроз линеарну регресиону анализу.

Доношење закључака биће изведено применом индуктивног и дедуктивног метода. Индуктивна метода биће коришћена приликом извођења општих закључака о концепту одрживог развоја и његовим фундаменталним димензијама, о његовој примени, и ограничавајућим факторима одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији. Дедуктивна метода биће примењена како би се креирале конкретне препоруке за менаџмент трговинских предузећа, које би, кроз адекватну примену концепта одрживог развоја допринеле унапређењу њихових пословних перформанси.

Ради реализације истраживања конструисан је упитник, који се састоји из 66 питања која су распоређена у више сегмената. У уводном делу биће прикупљени општи подаци о фирми и испитанику, након тога следи део у коме ће се испитаници изјашњавати о примени и остваривању кључних димензија концепта одрживог развоја. На крају упитника истражује се који су то фактори који ограничавају примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији. Поузданост података ће се испитивати преко Кронбах-алфа коефицијента поузданости, док ће валидност бити испитана путем експлоративне и комфирматорне факторске анализе. Планира се да истраживање буде спроведено током 2021. године, на узорку од минимум 100 трговинских предузећа која послују на територији Републике Србије. Приликом узорковања водиће се рачуна о томе да узорак буде уједначен по географској средини седишта фирме и по менаџерској позицији на којој се налази испитаник који попуњава упитник. Испитаници ће првенствено бити контактирани путем мејла ради попуњавања анкете. Са трговинским предузећима, са којима се не оствари контакт на овакав начин, обавиће се посета и попуњавање анкете на лицу места. На почетку упитника испитаници ће бити обавештени о томе да је истраживање анонимно и да ће подаци бити употребљени искључиво у истраживачке сврхе.

5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Очекивани резултати и научни допринос докторске дисертације могу се посматрати из теоријског и практичног угла.

Кроз детаљну анализу теоријских достигнућа аутора у овој области, теоријски допринос овог истраживања огледаће се у бољем разумевању суштине и значаја пословања трговинских предузећа у складу са економском, еколошком и друштвеном димензијом одрживог развоја, али и у утврђивању степена примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у свету и у Републици Србији, не само кроз анализу радова који се баве овом проблематиком већ и кроз анализу Извештаја о одрживом развоју. Претходна анализа је важна из разлога што се не сме занемарити чињеница да је пословање у складу са концептом одрживог развоја од фундаменталног значаја за свако предузеће већ данас, али и да је сигурно да ће, услед очигледних промена у природном окружењу и последица које глобални стил пословања има по еколошку средину, у будућности постати још важније. Из тог разлога је важно да и трговинска предузећа, док обављају своје пословне активности, поред тежње да остваре економске циљеве, воде рачуна и о томе како њихово пословање утиче на еколошку средину, као и на ширу друштвену заједницу. Послујући на тај начин ова предузећа би се придржавала суштине концепта одрживог развоја, која се огледа у могућности да се потребе задовоље на начин који неће угрозити могућност будућих генерација да задовоље своје потребе.

Посебан теоријски допринос овог истраживања огледаће се у потенцирању значаја стратешког управљачког приступа одрживом пословању трговинских предузећа у Републици Србији кроз дизајнирање система индикатора перформанси за мерење одрживог развоја трговинских предузећа и извештавања о одрживим активностима кроз Извештаје о одрживости у наредном периоду. Дизајнирани концептуални оквир за мерење перформанси одрживости трговинских предузећа омогућиће менаџерима ових компанија да одговоре изазовима пословања у динамичном пословном окружењу, а посебно у конципирању, реализацији и контроли стратегије одрживог развоја, односно друштвене одговорности предузећа. Поред тога, дизајнирани систем индикатора треба да послужи и у контроли различитих програма и пројеката за унапређење економске, еколошке и социјалне одговорности трговинских предузећа.

Како примена концепта одрживог развоја постаје веома актуелна и у трговинском сектору, а и с обзиром да трговинска делатност представља једну од значајнијих делатности која доприноси развоју српске привреде, практични значај овог истраживања огледао би се у могућности да се стекне бољи увид у стање по питању примене и потенцијалима примене економске, еколошке и друштвене димензије одрживог развоја у трговинским предузећима која послују на територији Републике Србије. Такође, практични значај овог истраживања може да се огледа и у идентификовању смерница и импликација за менаџмент трговинских предузећа у циљу унапређења њихових пословних перформанси.

Поред тога, на основу резултата овог истраживања менаџери ће идентификовати факторе који ограничавају конзистентну примену концепта одрживог развоја, што је важно за формулисање и реализацију стратегија и програма одрживог развоја у све три кључне димензије.

6. ОКВИРНИ САДРЖАЈ ДИСЕРТАЦИЈЕ

УВОД

Поглавље 1. ДЕТЕРМИНАНТЕ КОНЦЕПТА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ПРЕДУЗЕЋА

1. Елементи и суштина концепта одрживог развоја
  - 1.1. Развој идеје о одрживом развоју
  - 1.2. Задатак и циљеви одрживог развоја
  - 1.3. Кључни принципи одрживог развоја
2. Концепт одрживог развоја у предузећима
  - 2.1. Потреба за одрживим пословањем предузећа
  - 2.2. Категорије одрживог развоја и њихов значај за предузећа
  - 2.3. Утицај савремених трендова на примену концепта одрживог развоја у предузећу
  - 2.4. Друштвено одговорно пословање у функцији одрживог развоја предузећа
  - 2.5. Међузависност перформанси одрживог развоја и финансијских перформанси предузећа
3. Економска димензија одрживог развоја предузећа
  - 3.1. Значај и суштина економске димензије одрживог развоја предузећа
  - 3.2. Одрживи развој као фактор унапређења пословних перформанси извор конкурентности предузећа
4. Еколошка димензија одрживог развоја предузећа
  - 4.1. Значај разматрања еколошке димензије одрживог развоја предузећа
  - 4.2. „Озелењавање“ пословних активности предузећа
5. Друштвена димензија одрживог развоја предузећа
  - 5.1. Значење друштвене димензије одрживог развоја предузећа
  - 5.2. Елементи друштвене димензије одрживог развоја
6. Нове димензије концепта одрживог развоја
7. Свеобухватни ефекти примене више димензионалног концепта одрживог развоја

Поглавље 2. КЉУЧНИ АСПЕКТИ МЕНАџМЕНТА И ПОСЛОВАЊА ТРГОВИНСКИХ ПРЕДУЗЕЋА У СКЛАДУ СА КОНЦЕПТОМ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

1. Актуелност концепта одрживог развоја у трговинским предузећима
2. Специфичности трговинских предузећа у остваривању економске димензије одрживог развоја предузећа

- 2.1. Структурне промене у трговинским предузећима и њихов утицај на економску димензију одрживог развоја
- 2.2. Допринос одрживом развоју кроз унапређење перформанси односа са добављачима
- 2.3. Допринос одрживом развоју кроз унапређење перформанси односа са потрошачима
- 2.4. Допринос одрживом развоју кроз развој сопствене трговинске марке
- 2.5. Остали елементи економске димензије одрживог развоја трговинских предузећа
3. Специфичности трговинских предузећа у остваривању еколошке димензије одрживог развоја
  - 3.5. Развој еколошке свести као основа одрживог развоја трговинских предузећа
    - 3.5.1. Развој еколошке свести кроз Стандарде за заштиту животне средине
    - 3.5.2. Допринос еколошког образовања одрживом развоју трговинских предузећа
  - 3.6. Приоритети трговинских предузећа у подстицању еколошке димензије одрживог развоја
  - 3.7. „Зелена трговина“ у функцији заштите животне средине
  - 3.8. Еко ознаке и њихов значај за трговинска предузећа
4. Специфичности трговинских предузећа у остваривању друштвене димензије одрживог развоја
  - 4.5. Елементи друштвене димензије одрживог развоја трговинских предузећа
  - 4.6. Однос према запосленима као важна одредница друштвене димензије одрживог развоја
  - 4.7. „Фер“ трговина и „фер“ потрошња у функцији остваривања друштвене димензије одрживог развоја
5. Стратешки приступ у управљању перформансама одрживог развоја трговинских предузећа
  - 5.5. Дизајнирање система индикатора перформанси за мерење одрживог развоја трговинских предузећа
  - 5.6. Извештавање о индикаторима перформанси одрживог развоја у трговинским предузећима

Поглавље 3. ПРИМЕНА КОНЦЕПТА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА У ТРГОВИНСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

1. Резултати теоријско-емпиријских истраживања о одрживом развоју у трговинском сектору у свету
2. Резултати теоријско-емпиријских истраживања о одрживом развоју у трговинском сектору у Републици Србији
3. Анализа извештаја о одрживости трговинских предузећа у свету
4. Анализа одрживог пословања трговинских предузећа у Републици Србији

Поглавље 4. ЕМПИРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ О ПРИМЕНИ КОНЦЕПТА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА У ТРГОВИНСКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

1. **Методологија истраживања**
  - 1.1. Концептулни оквир истраживања
  - 1.2. Циљеви и хипотезе истраживања
  - 1.3. Зависне и независне променљиве
  - 1.4. Извори података и узорковање
  - 1.5. Дефинисање метода статистичке обраде података
2. **Резултати анализе примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима**
  - 2.1. Дескриптивна анализа димензија концепта одрживог развоја
  - 2.2. Резултати анализе утицаја димензија одрживог развоја на финансијске перформансе трговинских предузећа
  - 2.3. Испитивање хетерогености примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији
  - 2.4. Резултати анализе утицаја фактора који ограничавају примену концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији
  - 2.5. Дискусија резултата истраживања
3. **Ограничења емпиријског истраживања и практичне импликације за менаџмент трговинских предузећа**
4. **Допринос резултата истраживања и смернице за будућа истраживања**

ЗАКЉУЧАК

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОЗИ

У *уводном делу* указаће се на предмет, циљеве, као и на хипотезе истраживања. Укратко ће бити обрађен значај предметне теме, методологија која ће се користити приликом израде докторске дисертације као и структура рада по поглављима.

Прво поглавље докторске дисертације, под називом *Детерминанте концепта одрживог развоја предузећа*, биће фокусирано на стварање теоријске основе за даљу анализу концепта одрживог развоја и његових основних димензија. У том смислу, у овом делу полази се од елемената и суштине концепта одрживог развоја са циљем указивања на процес развоја идеје о одрживом развоју, али и на задатак, циљеве и кључне принципе који су карактеристични за концепт одрживог развоја. Након тога, пажња ће бити посвећена концепту одрживог развоја у предузећима, кроз истицање потребе за одрживим пословањем предузећа, утицаја савремених трендова на примену концепта одрживог развоја у предузећу и значаја примене и поштовања друштвено одговорних активности,

као и кроз сагледавање међузависности перформанси одрживог развоја и финансијских перформанси предузећа. Инкорпорирање показатеља основних димензија одрживог развоја у пословање предузећа може имати позитиван утицај на пословни успех и конкурентност истих. Појам одрживог развоја не представља једноставан концепт. Реч је, заправо, о концепту кога уобличавају економска, еколошка и друштвена димензија, које у значајној мери утичу на његову адекватну примену. Зато је у наставку поглавља пажња посвећена свакој од ових димензија са посебним акцентом на суштину и значај примене истих од стране сваког предузећа. Део овог поглавља биће посвећен и потреби за уважавањем нових димензија одрживог развоја (институционална и културна димензија одрживости) јер и оне, поред економске, еколошке и друштвене димензије, доприносе томе да се концепт одрживог развоја и даље у континуитету квалитетно обликује. На крају овог поглавља биће сагледани свеобухватни ефекти примене вишедимензионалног концепта одрживог развоја.

У другом поглављу докторске дисертације, под називом *Кључни аспекти менаџмента и пословања трговинских предузећа у складу са концептом одрживог развоја*, биће указано на то колико је, у динамичним условима пословања, актуелна примена концепта одрживог развоја у трговинским предузећима. Концепт одрживог развоја у сектору трговине на значају нарочито добија у последњих петнаест година када промене у окружењу постају радикалније, а потрошачи све захтевнији и пробирљивији. Те промене су и допринеле томе да ова предузећа повећају интерес за животну средину и друштвену заједницу и да своје економске активности у одређеној мери прилагоде њима. Из тог разлога у наставку поглавља биће указано на значајне аспекте примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима. Најпре ће пажња бити посвећена специфичностима трговинских предузећа у примени економске димензије одрживог развоја, а након тога и одређеним специфичностима трговинских предузећа у примени еколошке и друштвене димензије одрживог развоја. Последњи део овог поглавља биће посвећен стратешком приступу у управљању перформансама одрживог развоја трговинских предузећа. Предузећа која имају лидерску позицију на тржишту питањима одрживог развоја прилазе на стратешки начин. У складу са тим, ова предузећа редовно објављују Извештаје о одрживом развоју, из којих се може видети којим димензијама одрживог развоја су у свом пословању нарочито посвећена. Полазећи од специфичности трговинских предузећа у остваривању економске, еколошке и друштвене димензије одрживог развоја, акценат ће у овом делу бити стављен и на дизајнирање система индикатора перформанси за мерење одрживог развоја трговинских предузећа.

Треће поглавље, под називом *Примена концепта одрживог развоја у трговинским предузећима*, посвећено је теоријско-емпиријској анализи примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима, и то најпре кроз анализу радова који се баве овом проблематиком а онда и кроз анализу Извештаја о одрживости и доступних података о одрживом начину пословања на сајтовима трговинских предузећа. У складу са тим, на почетку овог поглавља биће представљени резултати теоријско-емпиријских истраживања о одрживом развоју у трговинском сектору у свету, а након тога биће презентирани и резултати теоријско-емпиријских истраживања о одрживом развоју у трговинском сектору у Републици Србији. Затим ће се у наставку поглавља спровести анализа Извештаја о одрживости трговинских предузећа која послују широм света, а која се налазе међу 250 малопродајних ланаца у извештају консултанске куће *Deloitte*, под називом „*Global Powers of Retailing 2020*“. На крају овог поглавља биће извршена и анализа доступних Извештаја о одрживости и других јавно доступних података о одрживом пословању трговинских предузећа која послују на територији Републике Србије. Претходна анализа ће имати за циљ да се на основу јавно доступних података утврди каква је улога одрживог развоја у пословању трговинских предузећа, као и којим димензијама одрживог развоја су трговинска предузећа нарочито посвећена.

Четврто поглавље докторске дисертације, под називом *Емпиријско истраживање о примени концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у Републици Србији* је уједно и последњи део дисертације. Кроз посебно креиран упитник за реализацију овог истраживања акценат ће, у овом поглављу, бити стављен на сагледавање свих аспеката по димензијама одрживости у примени концепта одрживог развоја од стране трговинских предузећа која послују на територији Републике Србије. Такође, кроз упитник ће бити идентификовани фактори који ограничавају конзистентну примену концепта одрживог развоја у овим предузећима. Добијени резултати послужиће као основа за формулисање предлога за побољшање и унапређење стања по питању примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима која послују на територији Републике Србије.

7. ОКВИРНИ СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ

- Ajmal, M. M., Khan, M., Hussain, M., & Helo, P. (2018). Conceptualizing and incorporating social sustainability in the business world. *International Journal of Sustainable Development & World Ecology*, 25(4), 327-339.
- Berning, A., & Venter, C. (2015). Sustainable supply chain engagement in a retail environment. *Sustainability*, 7(5), 6246-6263.

- Bezawada, R., & Pauwels, K. (2013). What is special about marketing organic products? How organic assortment, price, and promotions drive retailer performance. *Journal of Marketing*, 77(1), 31-51.
- Biočanin, R., & Hamidović, D. (2017). ISO standardi u zaštiti i unapređenju radne i životne sredine. *Zbornik Međunarodnog kongresa o procesnoj industriji–Procesing*, 24(1), 4-14.
- Bilinska-Reformat, Katarzyna; Kucharska, Barbara; Twardzik, Malgorzata; et al. (2019). Sustainable development concept and creation of innovative business models by retail chain. *International journal of retail & distribution management*, 47(1), 2-18.
- Бојичић, Р., Дајић, М. (2017). Улога образовања у постизању одрживог развоја Србије. Друштвена одговорност предузећа-изазов за развој привреде Србије. *Међународни научни скуп ИОР-ЕДА 2017, Изазови одрживог развоја економски и друштвени аспект*, Косовска Митровица, 283-298.
- Braham, D. (2019). Ка нultoј енергији. *Zbornik Međunarodnog kongresa o KGH*, 40(1), 366-371.
- Clements-Croome, D. (2019). Izazovi i mogućnosti za inteligentne zgrade u 21. veku. *Zbornik Međunarodnog kongresa o KGH*, 37(1), 11-34.
- Chofreh, A. G., Goni, F. A., & Klemeš, J. J. (2018). Sustainable enterprise resource planning systems implementation: A framework development. *Journal of cleaner production*, 198, 1345-1354.
- Ćuzović, S., Mladenović, S. S. (2017). Trgovinska marka kao faktor razvoja savremene trgovne. *Zbornik radova: Izazovi i problemi savremenog marketinga*, Zlatibor 17-19. novembar, 41-50.
- Dajić, M. (2019). Uticaj ekološke dimenzije društveno odgovornog poslovanja na imidž preduzeća. *Ecologica*, 26(94), 265-270.
- Dajić, M., Kojić, N. (2018). Faktori koji determinišu privredni rast, *Ekonomski pogledi*, 20(1), 41-60.
- Dajić, M., Kojić, N., Dajić, M. (2020). Specifičnosti modernog menadžmenta u funkciji održivog razvoja. *Ecologica*, 27(99).
- Danubianu, M., & Teodorescu, C. (2017). Impact of corporate social responsibility on sustainable enterprise development. *Present Environment and Sustainable Development*, 11(1), 129-139.
- Emas, R. (2015). The concept of sustainable development: definition and defining principles. *Brief for GSDR, 2015*.
- Filipović, M. (2019). Konceptualizacija održivog razvoja i ekološko obrazovanje. *Vojno delo*, 71(2), 55-68.
- Hák, T., Janoušková, S., & Moldan, B. (2016). Sustainable Development Goals: A need for relevant indicators. *Ecological Indicators*, 60, 565-573.
- Holden, E., Linnerud, K., & Banister, D. (2014). Sustainable development: our common future revisited. *Global environmental change*, 26, 130-139.
- Indikatori održivog razvoja: Srbija i svet, <http://indikator.sepa.gov.rs/o-indikatorima>. Indikatori

- Ивановић, В., Крстић, Б. (2017). Димензије одрживог развоја и друштвене одговорности предузећа у концепту балансне карте перформанси. *Економика*, 1(2), 85-107.
- Javed, A., Yasir, M., & Majid, A. (2019). Is social entrepreneurship a panacea for sustainable enterprise development? *Pakistan Journal of Commerce and Social Sciences (PJCSS)*, 13(1), 1-29.
- Janovac T, Brzaković M., Radanov P., Brzaković P. Ekološke inovacije u službi održivog razvoja. *Ecologica*, 89, 2018, 41-46.
- Knego, N. (2012). Kvalitet u funkciji održivog razvoja trgovine na malo. *Zbornik radova: TRADE PERSPECTIVES 2012: Trade in the Context of Sustainable Development*, 19-36.
- Krstić, B., Sekulić, V., & Ivanović, V. (2014). Kako pimeniti KON performans. *Ekonomске теме*, 52(1), 63-79.
- Kuznetsova, I., & Balabash, O. (2015). Sustainable enterprise development: essence and components. *Соціально-економічні проблеми і держава*, (1), 48-57.
- Lang, C., Armstrong, C. M., & Liu, C. (2016). Creativity and sustainable apparel retail models: does consumers' tendency for creative choice counter-conformity matter in sustainability? *Fashion and Textiles*, 3(1), 24.
- Lovre, K., & Brankov, T. (2016). Multiple sustainability dimensions of retail sector in Serbia until 2013. *Industrija*, 44(1).
- Lukic, R. (2014). The analysis of the efficiency of trade costs management in Serbia. *Economia, Serbia Management*, 17(2), 1-15.
- Lukić, R., & Molnar, D. (2016). Troškovi energije u maloprodaji. *Ekonomski vidici*, 289.
- Mayorova, Elena, et al. (2019). Corporate social responsibility disclosure: evidence from the European retail sector. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 7.2: 891-905.
- Micić, R., Arsić, Lj. (2017). Ljudski resursi u funkciji održivog razvoja. *Ekonomski pogledi*, 19(2), 31-48.
- Moore, K., McDonald, P., & Bartlett, J. (2018). Emerging trends affecting future employment opportunities for people with intellectual disability: The case of a large retail organisation. *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, 43(3), 328-338.
- Monier-Dilhan, S., & Bergès, F. (2016). Consumers' motivations driving organic demand: Between self-interest and sustainability. *Agricultural and Resource Economics Review*, 45(3), 522-538.
- Младеновић, С. С. (2017). Одрживост и одрживи развој у малопродаји-међународна и домаћа искуства. *Економика*, 1(1), 47-55.
- Младеновић, С., Џузовић, С. (2014). Трговински менаџмент у савладавању тајни одрживог развоја. *Ekonomске теме*, 52(3), 361-378.
- Nadoveza, B., & Pešić, H. (2020). Održivi razvoj - proizvodna snaga savremenog društva. *Održivi razvoj*, 2(1), 31-40.

- Oláh, J., Kitukutha, N., Haddad, H., Pakurár, M., Máté, D., & Popp, J. (2019). Achieving sustainable e-commerce in environmental, social and economic dimensions by taking possible trade-offs. *Sustainability*, 11(1), 89.
- Porter, G. (2017). From Periodic Markets to Supermarkets: What Hope for Equitable and Sustainable Food Markets in Africa. *Journal of Sustainable Development*, 2(2), 2-8.
- Pokrajac S., Josipović S. (2015). "Zelena industrija" i proces reindustrijalizacije. *Ekonomski vidici*, XX (2015), br. 2-3, 203-212.
- Предлог стратегије развоја трговине РС до 2020, www.mtt.gov.rs
- Radulović, J., Milanović, T., & Petković, Z. (2019). Ekologizacija preduzeća u funkciji održivog globalnog poslovanja. *EMAN 2019—Economics & Management: How to Cope With Disrupted Times*, 291.
- Riznić, D., Urošević, S., Vuković, M., & Stević, Z. (2017). Ekonomski aspekti održivog razvoja i uticaj na životnu sredinu. *Zbornik Međunarodne konferencije o obnovljivim izvorima električne energije—MKOIEE*, 4(1), 139-147.
- Ruiz-Real, J. L., Uribe-Toril, J., Gázquez-Abad, J. C., & de Pablo Valenciano, J. (2019). Sustainability and retail: analysis of global research. *Sustainability*, 11(1), 14.
- Sachs, J. D., Schmidt-Traub, G., Mazzucato, M., Messner, D., Nakicenovic, N., & Rockström, J. (2019). Six transformations to achieve the sustainable development goals. *Nature Sustainability*, 2(9), 805-814.
- Sekerež, V. (2016). Regulatorni okvir i kvalitet izveštavanja o održivom razvoju. *Ekonomске идеје и пракса*, (20), 53-68.
- Соколов Младеновић, С. (2017). Одрживост и одрживи развој у малопродајно-међународна и домаћа искуства. *Економика*, 1(1), 47-55
- Sokolov Mladenović, S., Đuzović, S. (2014). Trgovinski menadžment u savlaživanju tajni održivog razvoja. *Ekonomске теме*, 52(3), 361-378.
- Stankov, R., Roganović, M., & Marjanski Lazić, S. (2016). Atraktivnost trgovine na malo za strane investitore u Republici Srbiji uz osvrt na kompaniju Delhaize Group. *Škola biznisa*, 2, 47-68.
- Staletović M., Milačić, S., Kojić, N. (2020). Analiza stepena motivacije i zadovoljstva zaposlenih u trgovinskim objektima na teritoriji grada Kruševca. *Četvrta nacionalna naučno-stručna konferencija sa međunarodnim učešćem "Trendovi u poslovanju 2020"*, Kruševac, 151-159.
- Szczuka, M. (2015). Social dimension of sustainability in CSR standards. *Procedia Manufacturing*, 3, 4800-4807.
- Tošović-Stevanović, A., Pavlović, V., Dajić, M. (2018). Innovation as a determinant of economic growth and competitiveness of countries, *30th International Scientific Conference on Economic and Social Development – Belgrade*, 25-26 Maj 2018, 419-426.
- Trgovačka mapa
Srbije, https://instore.rs/themes/instore/images/trgovacka_mapa_specijalno_izdanje_jul_2020.pdf

- Udekwe, E., & Andre, C. (2017). The use of human resource information systems in two retail organisations in the Western Cape, South Africa. *SA Journal of Human Resource Management*, 15, 7.
- Wang, Edward Shih-Tse, and Yu-Chen Chen (2019). Effects of perceived justice of fair trade organizations on consumers' purchase intention toward fair trade products. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 50, 66-72.
- Weichhart, G., Molina, A., Chen, D., Whitman, L. E., & Vernadat, F. (2016). Challenges and current developments for sensing, smart and sustainable enterprise systems. *Computers in Industry*, 79, 34-46.
- www.deloittetouche/consumerbusiness

8. ЗАКЉУЧАК

На основу анализе приложене документације, пријаве и образложења теме докторске дисертације, Комисија закључује следеће:

- Кандидат Маја Сталетовић је одабрала актуелну и значајну тему за израду своје докторске дисертације. Научни допринос предложене дисертације огледаће се у могућности утврђивања ефективности примене концепта одрживог развоја у трговинским предузећима у РС, дизајнирању концептуалног оквира за мерење перформанси одрживости, идентификовању фактора који ограничавају примену концепта одрживог развоја, као и давању смерница за менаџмент, што је од кључног значаја за унапређење пословних перформанси трговинских предузећа, формулисање и реализацију стратегија и програма одрживог развоја.
- Предмет и циљеви истраживања су од интереса за науку. Хипотезе и методе истраживања су прецизно и добро одабране и релевантне за израду докторске дисертације.
- Академско образовање, досадашње научно-истраживачко интересовање и остварени резултати кандидата Маје Сталетовић, доказују подобност кандидата за приступање изради предложене теме докторске дисертације.
- Кандидат Маја Сталетовић испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању Републике Србије, Статутом и Правилником о докторским академским студијама Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици за израду докторске дисертације.

На основу напред наведеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да прихвати тему докторске дисертације под насловом:

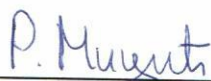
**„ПРИМЕНА КОНЦЕПТА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА У ТРГОВИНСКИМ
ПРЕДУЗЕЋИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ЦИЉУ УНАПРЕЂЕЊА
ПОСЛОВНИХ ПЕРФОРМАНСИ“**

и одобри кандидату Маји Сталетовић, дипломираном мастер економисти, да приступи изради предложене теме.

Комисија за ментора предлаже др Радмилу Мицић, ванредног професора Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

У Косовској Митровици,
Дана: 22. 04. 2021. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Проф. др Радмила Мицић, председник
Ванредни професор Економског факултета
Универзитета у Приштини

Проф. др Љиљана Арсић, члан
Редовни професор Економског факултета
Универзитета у Приштини

Др Тамара Рађеновић, члан
Доцент Факултета заштите на раду
Универзитета у Нишу